

PATVIRTINTA

Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“
direktoriaus 2017 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. V-86 (1.6.)

redakcija Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“
direktoriaus 2023 m. vasario 9 d.
įsakymu Nr. V-20(1.6.)

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „EŽERĖLIS“ PATYČIŲ(SMURTO) PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“ (toliau – lopšelis-darželis) patyčių (smurto) prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos smurto prevencijos įgyvendinimo darželiuose rekomendacijomis, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti vaiko sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokių patyčių (smurto), prievartos apraiškoms aplinką.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių (smurto) stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.3. patyčias patiriantis vaikas - vaikas, iš kurio yra tyčiojamas;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5. patyčių stebėtojas – suaugęs ar vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.7. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

8. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, jo pristatymą lopšelio-darželio bendruomenei.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

9.1. surenka apibendrintus duomenis iš ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų dėl lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per ketvirtį);

9.3. remiantis pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. svarsto socialinio pedagogo parengtą patyčių (smurto) prevencijos ir intervencijos priemonių planą, aptaria turimą informaciją;

9.5. teikia pasiūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. teikia pasiūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl lopšelio-darželio tvarkos aprašo tobulinimo;

9.7. atlieka kitus lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio pedagogas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja grupės ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo mokytoją, direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusią patyčią;

12. Ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusią patyčią:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (kitus teisėtus vaiko atstovus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas), ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui ir/ar socialiniam pedagogui.

13. Užpildyta forma registruojama Patyčių(smurto) registracijos žurnale (4 priedas):

13.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spęsti patyčių atvejį;

13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

14. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

14.1. numato veiksmų planą (priedas Nr. 2), organizuoja individualius pokalbius su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui, koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias privalo informuoti Lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi lopšelio-darželio tvarkos apraše ar kituose lopšelio-darželio dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie Lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

17. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

19. Esant reikalui, atliekama anoniminė tėvų, pedagogų ir kitų darbuotojų apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių(smurto) situaciją lopšelyje-darželyje. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.

Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“ patyčių (smurto) prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas
1 priedas

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „EŽERĖLIS“ PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS (SMURTĄ)

_____
pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Kiti <i>pastebėjimai</i> (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius (jei nežinomas vardas, pavardė ar klasė, apibūdinti išvaizdą, aprangą bei suteikti kitą, galinčią padėti identifikuoti asmenį, informaciją):

Vaiko, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

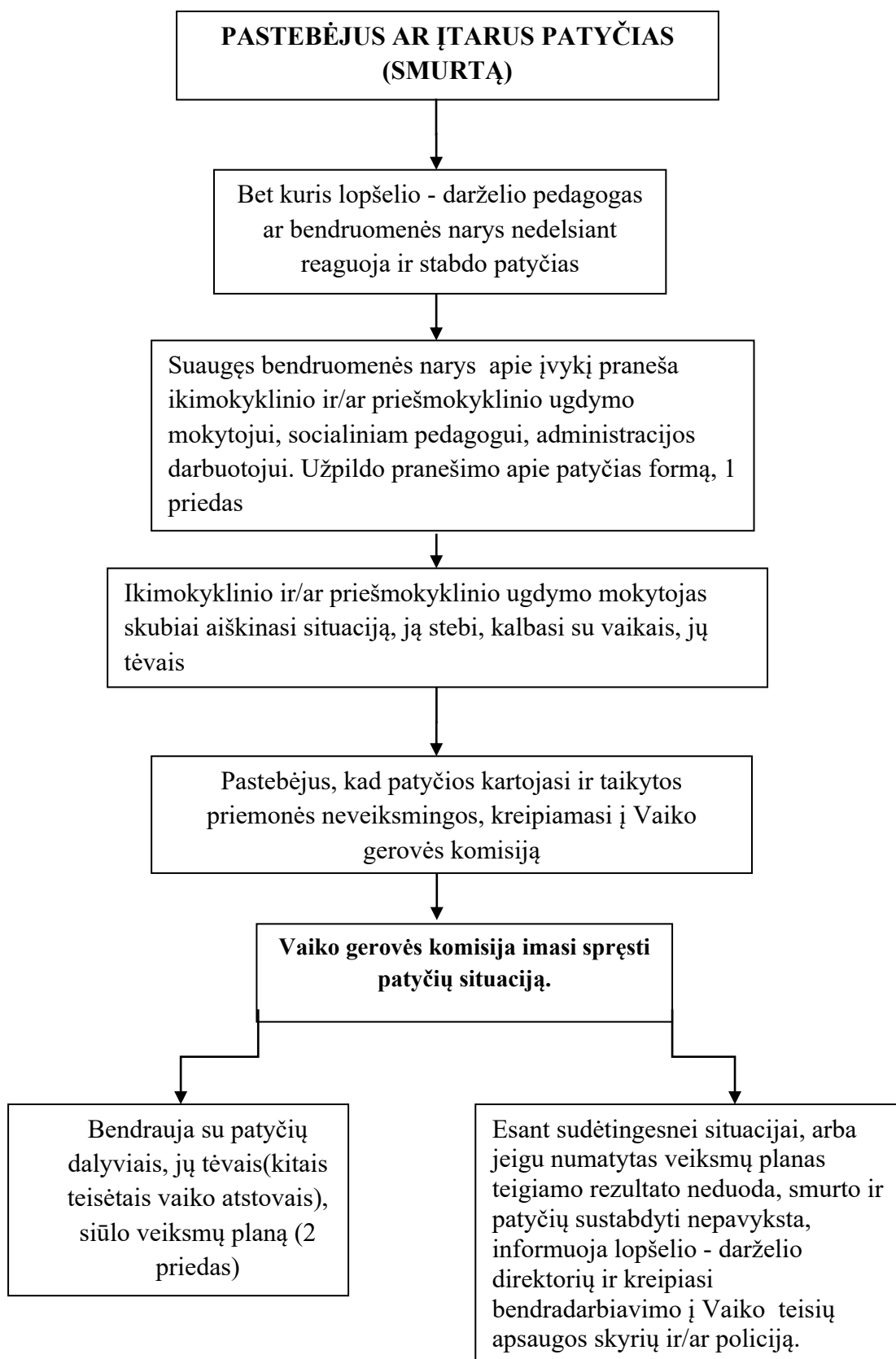
Išsamesnė informacija apie įvykį:

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO - DARŽELIO „EŽERĖLIS“
VEIKSMŲ, UŽFIKSAVUS PATYČIŲ ATVEJĮ, PLANAS**

Veiksmų, užfiksavus patyčių atvejį, planas su:

<ul style="list-style-type: none"> • vaiku, patyrusiu patyčias:	
<ul style="list-style-type: none"> • vaiku, kuris tyčiojosi:	
<ul style="list-style-type: none"> • stebėtojais:	
<ul style="list-style-type: none"> • patyčių dalyvių tėvais:	

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO - DARŽELIO „EŽERĖLIS“
REAGAVIMO Į PATYČIAS (SMURTA) IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“ patyčių (smurto) prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo 4 priedas

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „EŽERĖLIS“
PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

Sutartinis žymėjimas
F – fizinės
Ž – žodinis
K – kibernetinės
S – socialinės
V– vaikas
S – suaugęs bendruomenės narys

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: (F, Ž, S, K)	Smurtą patiriantis asmuo (V, S)	Smurtaujantis asmuo (V, S)	Pastabos